BOAT Butlletí oficial de l'Arquebisbat de Tarragona

Núm. 746 16 de juny de 2025 Pàg. 001

CARTA DOMINICAL

293. Intel·ligència artificial

15 de juny de 2025

Benvolgudes i benvolguts, les màquines conegudes com a intel·ligència artificial es troben en ple debat. A més de poder desenvolupar una tecnologia dissenyada per a portar a terme certes tasques funcionals, poden fer un pas més: aprendre per compte propi i adoptar decisions concretes de manera autònoma. Fins i tot hi ha investigadors que confien a poder desenvolupar l'anomenada «intel·ligència artificial general», que seria la seva mostra més radical: Es tractaria d'un únic sistema que podria realitzar qualsevol tasca, superant la ment humana mateixa. En aquest camí es troba el *transhumanisme*, que propugna una nova concepció de l'ésser humà, podent modificar la seva naturalesa d'acord amb els interessos propis.

Fins on podem arribar? Quins plantejaments ètics hi ha al darrere d'aquestes possibilitats? Estarà veritablement al servei del bé comú? Més màquines ens faran més humans? Al darrere d'aquests interrogants es troba el mateix plantejament del papa Lleó a l'hora de posar-se aquest nom, seguint l'estela de Lleó XIII que, al seu moment, va haver de fer front als interrogants morals i ètics de la primera revolució industrial.

«La tecnologia és imparable, i no és cap problema. El que necessitem és humanitzar-la i utilitzar-la al servei de les persones.» Són paraules de la Dra. Susana Prado a la lliçó inaugural de la Universitat Rovira i Virgili (URV) d'inici d'aquest curs que acabem. En aquest mateix sentit, es va expressar la *Nota* sobre la relació entre la intel·ligència artificial i la intel·ligència humana, *Antiqua et Nova*, dels dicasteris per a la Doctrina de la fe i per a la Cultura i l'educació de la Santa Seu (28 gener 2025).

Certament, els esculls poden ser notables, i més encara amb la nova situació geopolítica del món. Fa pocs mesos, Bill Gates, fundador de Microsoft, va pronunciar una frase inquietant: «En deu anys, els humans no seran necessaris per a la majoria de coses.» L'evolució de la intel·ligència artificial, supeditada al poder, pot reflectir decisions condicionades per determinats interessos personals o socials. Ens trobem amb diverses formes d'intel·ligència artificial, per a la qual, fins avui, no hi ha una definició unívoca en el món de la ciència i de la tecnologia. Abraça una varietat de ciències, teories i tècniques dirigides a fer que les màquines reprodueixin, imitin, o substitueixin les capacitats cognitives dels éssers humans. En aquest punt, els riscs poden ser notables: augment de desigualtats, concentració de l'oferta de la intel·ligència artificial en poques empreses, substitució del treball humà, incapacitat

per al discerniment en l'ús de dades ingents, manipulació i distorsió de la informació, restricció de la llibertat de les persones, etc.

D'aquí l'absoluta importància de les ciències humanes i del paper de les universitats en tot aquest debat, com afirmava la Dra. Prado. I afegia: «Una universitat com la URV, amb tantes disciplines, ha de ser agosarada, sobretot amb les humanístiques, per tal que vagin en concordança amb el progrés tecnològic, que el complementin per garantir que el creixement global sigui un bé per a la societat.» Tant de bo sigui així.

Ben vostre,

† Joan Planellas i Barnosell
Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat